

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
ATHANASIOS RANTOS
prednesené 6. júna 2024¹

Vec C-255/22 P

**Orlen S.A., predtým Polski Koncern Naftowy Orlen S.A.,
predtým Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A.
proti**

Európskej komisii

„Odvolanie – Hospodárska súťaž – Článok 102 ZFEÚ – Článok 54 Dohody o EHP – Zneužitie dominantného postavenia – Trhy s plynom v strednej a východnej Európe – Článok 9 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1/2003 – Rozhodnutie Komisie, ktorým sa individuálne záväzky ponúknuté podnikom vyhlasujú za záväzné – Žaloba o neplatnosť – Primeranosť záväzkov s ohľadom na obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže, ktoré boli uvedené v oznámení o výhradách – Povaha preskúmania súdom Únie – Upustenie Komisie od vyžadovania záväzkov týkajúcich sa niektorých počiatočných obáv – Povinnosť odôvodnenia – Ciele energetickej politiky Únie – Článok 194 ZFEÚ – Zásada energetickej solidarity – Uplatniteľnosť“

I. Úvod

1. Týmto odvolaním Orlen S.A. (ďalej len „Orlen“ alebo „odvolateľka“), právna nástupkyňa spoločnosti Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A., navrhuje zrušiť rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie z 2. februára 2022, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisija (Záväzky skupiny Gazprom) (T-616/18, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2022:43), ktorým tento súd zamietol jej žalobu o neplatnosť rozhodnutia Komisie C(2018) 3106 final z 24. mája 2018 týkajúceho sa konania podľa článku 102 ZFEÚ a článku 54 Dohody o EHP (Vec AT.39816 – Dodávky zemného plynu v strednej a východnej Európe)² (ďalej len „sporné rozhodnutie“). Týmto rozhodnutím sa záväzky predložené spoločnosťami Gazprom PJSC a Gazprom export LLC (ďalej spoločne „Gazprom“) stali záväznými a ukončili správne konanie vedené Komisiou, ktorá z hľadiska zákazu zneužitia dominantného postavenia uvedeného v článku 102 ZFEÚ preskúmala súlad určitých postupov skupiny Gazprom ovplyvňujúcich plynárenské odvetvie v určitých krajinách strednej a východnej Európy (ďalej len „PECO“), konkrétne v Bulharsku, Českej republike, Estónsku, Lotyšsku, Litve, Maďarsku, Poľsku a na Slovensku.

¹ Jazyk prednesu: francúzština.

² Ú. v. EÚ C 258, 2018, s. 6. Konsolidované znenie rozhodnutia Komisie (dostupné len v anglickom jazyku) je dostupné na adrese: https://ec.europa.eu/competition/antitrust/cases/dec_docs/39816/39816_10148_3.pdf.

2. Zároveň Overgas Inc., vedľajší účastník konania na strane spoločnosti Orlen v prvostupňovom konaní (ďalej len „vedľajší účastník konania“ a „odvolateľka v konaní o vzájomnom odvolaní“), podala vzájomné odvolanie, ktorým sa tiež domáhala zrušenia napadnutého rozsudku.

3. Prejednávaná vec poskytuje Súdnemu dvoru príležitosť rozvinúť svoju judikatúru týkajúcu sa sporov vyplývajúcich z rozhodnutí, ktorými sa individuálne záväzky podnikov vyhlasujú za záväzné podľa článku 9 nariadenia (ES) č. 1/2003³. Hoci táto vec nastoľuje problematiku, ktorá už bola Súdnemu dvoru známa v súvislosti so súdnym preskúmaním rozhodnutí prijatých Komisiou v oblasti práva hospodárskej súťaže, a najmä na základe tohto článku 9 nariadenia č. 1/2003, z hľadiska zásady proporcionality, uvádza tiež novšie rozhodnutia na jednej strane o súlade rozhodnutia prijatého na základe uvedeného článku 9 tohto nariadenia so zásadou energetickej solidarity uvedenou v článku 194 ZFEÚ a na druhej strane procesné pravidlá upravujúce obsah oznámení o výhradách, najmä pokiaľ ide o prípadné chýbajúce odôvodnenie týkajúce sa upustenia od jednej alebo viacerých námietok v priebehu konania vedúceho k prijatiu rozhodnutia na základe toho istého článku 9.

4. V súlade so žiadosťou Súdného dvora sa tieto návrhy zamerajú na analýzu tretej časti prvého odvolacieho dôvodu, ako aj druhého a tretieho odvolacieho dôvodu, ktoré sa v podstate týkajú dvoch vyššie uvedených otázok. Tieto návrhy tiež poskytnú niekoľko spresnení týkajúcich sa výkladu pojmu „zjavne nesprávne posúdenie“, ktorý je ústredným bodom prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľky, ako aj druhého dôvodu vzájomného odvolania.

II. Právny rámec

5. Článok 9 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 s názvom „Záväzky“ znie:

„Ak Komisia zamýšľa prijať rozhodnutie vyžadujúce ukončiť porušovanie a príslušný podnik sa zaviazne, že splní požiadavky vyjadrené Komisiou v jej predbežnom posúdení, môže Komisia rozhodnutím vyhlásiť takýto záväzok za záväzný pre podniky. Také rozhodnutie sa môže prijať na vymedzené obdobie a môže byť v ňom uvedené [musí byť v ňom uvedené – *neoficiálny preklad*], že nie sú naďalej dôvody na zásah Komisie.“

III. Okolnosti predchádzajúce sporu

6. Okolnosti predchádzajúce sporu, ako aj obsah sporného rozhodnutia sú opísané v bodoch 1 až 36 napadnutého rozsudku a pre potreby týchto návrhov ich možno zhrnúť takto.

A. Správne konanie

7. V období od roku 2011 do roku 2015 Komisia prijala viacero opatrení s cieľom prešetriť fungovanie trhov s plynom v strednej a východnej Európe. Najmä na základe článkov 18 a 20 nariadenia č. 1/2003 adresovala žiadosti o informácie rôznym subjektom pôsobiacim na trhu, najmä skupine Gazprom a niektorým z jej odberateľov, medzi ktorých patrí žalobkyňa, a vykonala kontroly vrátane kontroly v priestoroch žalobkyne v priebehu roka 2011.⁴

³ Nariadenie Rady zo 16. decembra 2002 o vykonávaní pravidiel hospodárskej súťaže stanovených v článkoch [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. ES L 1, 2003, s. 1; Mim. vyd. 08/002, s. 205).

⁴ Správne konanie týkajúce sa tohto vyšetrovania bolo zapísané pod číslom „vec AT.39816 – Dodávky zemného plynu v strednej a východnej Európe“ (ďalej len „vec AT.39816“).

8. V rámci tejto veci Komisia 31. augusta 2012 formálne začala konanie s cieľom prijať podľa článku 11 ods. 6 nariadenia č. 1/2003⁵ a článku 2 nariadenia (ES) č. 773/2004 rozhodnutie na základe kapitoly III nariadenia č. 1/2003.

9. Komisia 22. apríla 2015 podľa článku 10 nariadenia č. 773/2004 zaslala skupine Gazprom oznámenie o výhradách (ďalej len „OV“), v ktorom na úvod uviedla, že Gazprom mal dominantné postavenie na vnútroštátnych trhoch s veľkoobchodnými dodávkami plynu v dotknutých KSVE a zneužíval toto postavenie v rozpore s článkom 102 ZFEÚ uplatňovaním protisúťažnej stratégie s cieľom rozdrobiť a izolovať tieto trhy, a tak zabrániť voľnému pohybu plynu.

10. Podľa Komisie stratégia skupiny Gazprom zahŕňala tri druhy protisúťažných postupov týkajúcich sa jej odberateľov v dotknutých KSVE a ich zmlúv uzavretých s ňou.

11. Skupina Gazprom po prvé uložila územné obmedzenia vo svojich zmluvách o dodávkach plynu s veľkoobchodníkmi, ako aj s niektorými priemyselnými odberateľmi v dotknutých KSVE, pričom tieto obmedzenia vyplývajú zo zmluvných podmienok, ktoré zakazujú vývoz mimo územia dodávok alebo ukladajú povinnosť použiť dodaný plyn na danom území. Okrem toho Gazprom využíval ďalšie opatrenia brániace cezhraničným tokom plynu.

12. Po druhé tieto územné obmedzenia umožnili skupine Gazprom viesť nekalú cenovú politiku v piatich dotknutých KSVE, konkrétne v Bulharsku, Estónsku, Lotyšsku, Litve a Poľsku tým, že nanucovala nadmerné ceny, keď tieto ceny boli oveľa vyššie než úroveň jej nákladov alebo určité ceny považované za referenčné ceny.

13. Po tretie Gazprom, pokiaľ ide o Bulharsko a Poľsko, podmienil svoje dodávky plynu získaním určitých záruk zo strany veľkoobchodníkov v súvislosti s prepravou plynu. Tieto záruky sa týkali jednak investícií bulharského veľkoobchodníka do projektu plynovodu South Stream a jednak súhlasu poľského veľkoobchodníka, konkrétne žalobkyne, s posilnením kontroly zo strany skupiny Gazprom v oblasti riadenia poľského úseku plynovodu Jamal, jedného z hlavných tranzitných plynovodov v Poľsku (ďalej len „výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal“).

14. Dňa 29. septembra 2015 Gazprom odpovedal na OV tak, že spochybnil obavy vyjadrené Komisiou týkajúce sa hospodárskej súťaže, a potom bol podľa článku 12 nariadenia č. 773/2004 vypočutý na vypočutí, ktoré sa konalo 15. decembra 2015. Dňa 14. februára 2017 Gazprom na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003 predložil formálny návrh záväzkov (ďalej len „počiatočné záväzky“), pričom naďalej spochybňoval obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže obsiahnuté v OV, ktorému predchádzali neformálne návrhy záväzkov.

15. Dňa 16. marca 2017 Komisia na účely zhromaždenia pripomienok dotknutých strán k počiatočným záväzkom uverejnila podľa článku 27 ods. 4 nariadenia č. 1/2003 oznámenie, ktoré obsahovalo zhrnutie veci AT.39816, ako aj podstatnú časť obsahu počiatočných záväzkov.

16. Dňa 15. marca 2018 po tom, čo mu boli doručené nedôverné verzie pripomienok dotknutých strán k počiatočným záväzkom, Gazprom predložil zmenený návrh záväzkov (ďalej len „konečné záväzky“).

⁵ Nariadenie Komisie zo 7. apríla 2004, ktoré sa týka vedenia konania Komisiou podľa článkov [101] a [102 ZFEÚ] (Ú. v. EÚ L 123, 2004, s. 18; Mim. vyd. 08/003, s. 18).

17. Dňa 24. mája 2018 Komisia prijala sporné rozhodnutie, ku ktorému boli pripojené konečné záväzky. Týmto rozhodnutím schválila tieto záväzky, vyhlásila ich za záväzné, čím ukončila správne konanie, a dospela k záveru, že už nie je opodstatnené, aby konala v súvislosti s potenciálne zneužívajúcimi postupmi, ktoré boli pôvodne uvedené v OV.

B. O spornom rozhodnutí

18. Komisia v spornom rozhodnutí najprv predložila predbežné posúdenie postupov skupiny Gazprom a potom opísala počiatočné záväzky, výsledky testu trhu, ako aj konečné záväzky. Komisia následne uviedla svoje posúdenie konečných záväzkov a dôvody, ktoré ju viedli k tomu, že ich vzhľadom na svoje obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže považovala za postačujúce.

1. O predbežnom posúdení predmetných postupov

19. Po prvé, pokiaľ ide o predbežné posúdenie predmetných postupov, Komisia v oddiele 4 sporného rozhodnutia definovala relevantné trhy ako vnútroštátne trhy veľkoobchodných dodávok plynu. V tejto súvislosti tiež konštatovala, že Gazprom má na relevantných trhoch v dotknutých KSVE dominantné postavenie.

20. Podľa Komisie mohol Gazprom zneužiť svoje dominantné postavenie v rozpore s článkom 102 ZFEÚ tým, že uplatňoval protisúťažnú stratégiu, ktorej cieľom bolo zabrániť voľnému pohybu plynu v dotknutých KSVE a tým izolovať relevantné trhy týchto krajín. Konkrétne sa domnievala, že táto stratégia zahŕňa tri súbory protisúťažných postupov, ktoré v podstate zodpovedajú obavám týkajúcim sa hospodárskej súťaže, ktoré boli uvedené v OV.⁶

21. Pokiaľ ide o výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal, hoci niektoré z dotknutých strán v rámci testu trhu poukázali na neexistenciu záväzkov, ktoré by riešili tieto výhrady, Komisia v odôvodnení 138 napadnutého rozhodnutia konštatovala, že po podrobnejšom skúmaní sa jej predbežné obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže nepotvrdili. Na jednej strane uviedla, že poľský regulačný úrad pre energie dospel k záveru, že nezávislý správca sústavy poľského úseku plynovodu Jamal vykonával rozhodujúcu kontrolu nad rozhodnutiami týkajúcimi sa tohto úseku, ako aj nad ich vykonávaním, a že Gazprom nemohla blokovať rozhodnutia týkajúce sa tohto plynovodu. Na druhej strane Komisia poukázala na medzivládnu povahu vzťahov strán pôsobiacich v plynovom odvetví v Poľsku, najmä pokiaľ ide o výstavbu a správu poľského úseku plynovodu Jamal, a dospela k záveru, že táto okolnosť mohla vo veľkej miere určovať správanie dotknutých strán.

2. O obsahu konečných záväzkov

22. V druhom rade, pokiaľ ide o obsah konečných záväzkov pripojených k spornému rozhodnutiu, ktoré sú reakciou na obavy Komisie týkajúce sa hospodárskej súťaže, možno ich zhrnúť takto.

23. Po prvé, pokiaľ ide o záväzky, ktorých cieľom je riešiť obavy týkajúce sa územných obmedzení, Gazprom sa v prvom rade v podstate zaviazal zrušiť v zmluvách o dodávkach plynu uzavretých so svojimi odberateľmi so sídlom v dotknutých KSVE všetky podmienky, ktoré priamo alebo

⁶ Pozri body 10 až 12 vyššie.

nepriamo zakazujú voľný pohyb plynu medzi týmito krajinami alebo mu bránia. Okrem toho, aby sa napriek izolácii infraštruktúry Bulharska a pobaltských krajín umožnil tok plynu medzi Bulharskom a pobaltskými krajinami na jednej strane a ostatnými dotknutými KSVE na druhej strane, Gazprom sa zaviazal prijať opatrenia s cieľom poskytnúť dotknutým odberateľom možnosť požiadať o dodanie celého zmluvného objemu plynu alebo jeho časti dodávaného na určité odberné miesta v Maďarsku, v Poľsku a na Slovensku na iné odberné miesto v Bulharsku alebo v pobaltských krajinách. V nadväznosti na test trhu Gazprom v konečných záväzkoch najmä posilnil svoj návrh týkajúci sa zmeny odberných miest.

24. Po druhé, pokiaľ ide o záväzky týkajúce sa obáv týkajúcich sa cien, Gazprom sa zaviazal vložiť do zmlúv nové podmienky alebo zmeniť existujúce podmienky v zmluvách, ktoré sú súčasťou zmlúv uzavretých s jej dotknutými odberateľmi v Bulharsku, Estónsku, Lotyšsku, Litve a Poľsku.

25. Po tretie, pokiaľ ide o záväzky súvisiace s obavami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže, ktorých predmetom je podmienenie dodávok plynu za určitú cenu získaním záruky týkajúcej sa investícií do projektu plynovodu South Stream od bulharského veľkoobchodníka, Gazprom sa zaviazal umožniť bulharským partnerom zapojeným do tohto projektu odstúpiť od neho bez spochybnenia ich zodpovednosti za škodu a bez vymáhania zliav z cien plynu, ktoré poskytla ako protihodnotu za ich účasť na tomto projekte.

3. O posúdení a uskutočňovaní konečných záväzkov

26. Napokon, v treťom a poslednom rade, pokiaľ ide o posúdenie a vykonanie konečných záväzkov uvedených v spornom rozhodnutí, Komisia v podstate dospela k záveru, že konečné záväzky boli účinné a nevyhnutné na riešenie jej obáv týkajúcich sa hospodárskej súťaže, a neboli neprimerané, pričom uviedla, že v tejto súvislosti vzala do úvahy udalosti, ku ktorým došlo na trhoch so zemným plynom od doručenia OV. Komisia preto rozhodla, že na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003 vyhlási konečné záväzky za záväzné.

C. O sťažnosti týkajúcej sa výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal

27. Súbežne so správnym konaním, ktoré začala Komisia a ktoré viedlo k prijatiu napadnutého rozhodnutia, podala žalobkyňa 9. marca 2017 na základe článku 5 nariadenia č. 773/2004 sťažnosť, v ktorej namietala údajné zneužívajúce postupy zo strany skupiny Gazprom.⁷ Tieto postupy, ktoré sa do veľkej miery prekrývali s obavami týkajúcimi sa hospodárskej súťaže, ktoré už boli uvedené v OV, zahŕňali najmä tvrdenia týkajúce sa zneužívajúcich postupov, ktorých sa dopustila skupina Gazprom, súvisiacich s poľským úsekom plynovodu Jamal.

28. Keďže sa domnievala, že sporné rozhodnutie sa zaoberalo obavami odvolateľky a že toto rozhodnutie zohľadňovalo pripomienky predložené žalobkyňou v rámci testu trhu vo veci AT.40497, Komisia prijala 17. apríla 2019 rozhodnutie C(2019) 3003 final týkajúce sa zamietnutia sťažnosti (vec AT.40497 – Poľské ceny plynu).

29. Dňa 25. júna 2019 žalobkyňa podala na Všeobecnom súde proti tomuto rozhodnutiu o zamietnutí sťažnosti žalobu, ktorá bola zapísaná pod číslom veci T-399/19.

⁷ Správne konanie týkajúce sa tohto vyšetovania, bolo zapísané pod číslom „Vec AT.40497 – Poľské ceny plynu“.

IV. Konanie na Všeobecnom súde a napadnutý rozsudok

30. Návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 15. októbra 2018 sa odvolateľka domáhala zrušenia sporného rozhodnutia. Na podporu svojej žaloby uviedla šesť žalobných dôvodov, z ktorých prvé tri boli v podstate založené na porušení článku 9 nariadenia č. 1/2003 v spojení s článkom 102 ZFEÚ a zásady proporcionality v rozsahu, v akom sa Komisia dopustila zjavne nesprávneho posúdenia tým, že prijala nedostatočné a neprimerané konečné záväzky, a štvrtý na porušení článku 194 ods. 1 ZFEÚ v spojení s článkom 7 ZFEÚ v rozsahu, v akom je sporné rozhodnutie v rozpore s cieľmi energetickej politiky Únie a Komisia nezohľadnila negatívny vplyv tohto rozhodnutia na európsky trh dodávok plynu. Piaty žalobný dôvod sa týkal diskriminácie zo strany Komisie medzi odberateľmi skupiny Gazprom pôsobiacimi v západoeurópskych členských štátoch a odberateľmi pôsobiacimi v dotknutých KSVE. Šiesty žalobný dôvod sa týkal toho, že Komisia nerešpektovala cieľ uvedený v článku 9 nariadenia č. 1/2003, ako aj hranice jej právomocí pri vedení správneho konania.

31. Dňa 2. februára 2022 Všeobecný súd vydal napadnutý rozsudok, ktorým zamietol všetky tieto žalobné dôvody, a teda žalobu o neplatnosť v celom rozsahu.

V. Konanie na Súdnom dvore a návrhy účastníkov konania

32. Dňa 8. apríla 2022 odvolateľka podala odvolanie proti napadnutému rozsudku. Navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok a sporné rozhodnutie, subsidiárne vrátil vec Všeobecnému súdu, aby rozhodol v súlade s rozsudkom Súdneho dvora, ako aj uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy tohto konania a trovy konania pred Všeobecným súdom.

33. Na podporu svojho odvolania odvolateľka uvádza štyri odvolacie dôvody, z ktorých prvý je založený na porušení článku 9 nariadenia č. 1/2003, druhý na porušení zásady energetickej solidarity uvedenej v článku 194 ZFEÚ v spojení s článkom 9 tohto nariadenia, tretí na porušení článku 9 ods. 1 uvedeného nariadenia v rozsahu, v akom Všeobecný súd nesprávne vyložil pojem „zjavne nesprávne posúdenie“ pri preskúmaní hodnotenia zložitých ekonomických a technických otázok súvisiacich s analýzou primeranej povahy záväzkov zo strany Komisie, a štvrtý na porušení článku 9 ods. 2 toho istého nariadenia, ktoré viedlo Všeobecný súd k nesprávnemu konštatovaniu, že Komisia sa nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, pokiaľ ide o primeranú povahu záväzkov.

34. Komisia, ktorú v konaní podporuje Gazprom, navrhuje, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a uložil odvolateľke povinnosť nahradiť trovy konania. Overgas a Poľská republika navrhujú, aby Súdny dvor odvolaniu vyhovel.

35. Overgas podala 3. augusta 2022 vzájomné odvolanie, v ktorom navrhuje, aby Súdny dvor zrušil napadnutý rozsudok a uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania. Komisia, ktorú v konaní podporuje Gazprom, navrhuje, aby Súdny dvor zamietol vzájomné odvolanie a uložil spoločnosti Overgas povinnosť nahradiť trovy tohto odvolania. Odvolateľka navrhuje, aby Súdny dvor vyhovel vzájomnému odvolaniu v rámci jej prvého odvolacieho dôvodu a zrušil napadnutý rozsudok.

VI. Analýza

36. Prejednávaná vec sa týka predovšetkým problematiky súdneho preskúmania rozhodnutí prijatých Komisiou v oblasti práva hospodárskej súťaže a najmä rozhodnutí prijatých podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003. Konkrétnejšie preskúmanie odvolacích dôvodov a dôvodov vzájomného odvolania povedie Súdny dvor k tomu, aby sa vyjadril k trom hlavným otázkam:

- *prvej*, týkajúcej sa vzťahu medzi zásadou energetickej solidarity stanovenej v článku 194 ZFEÚ a rozhodnutím prijatým podľa článku 9 tohto nariadenia s cieľom reagovať na obavy týkajúce sa porušenia článku 102 ZFEÚ (časť B),
- *druhej*, týkajúcej sa procesného prístupu k OV v rámci konania podľa článku 9 uvedeného nariadenia, ktoré v zásade nevyžaduje prítomnosť OV (časť C),
- *tretej*, týkajúcej sa intenzity súdneho preskúmania súdom Únie vo vzťahu k rozhodnutiam Komisie prijatým na základe článku 9 toho istého nariadenia⁸ a v dôsledku toho spôsobu výkladu pojmu „zjavne nesprávne posúdenie“ (časť D).

37. Skôr než pristúpim k analýze prvých dvoch otázok, ktoré sú predmetom týchto cielených návrhov,⁹ považujem za užitočné stručne pripomenúť právny rámec, do ktorého patrí súdne preskúmanie rozhodnutí prijatých na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003, a uviesť nasledujúce úvodné poznámky (časť A).

A. Úvodné poznámky

38. V prvom rade je potrebné pripomenúť, že mechanizmus zavedený článkom 9 nariadenia č. 1/2003 je inšpirovaný úvahami o hospodárnosti konania a jeho cieľom je zabezpečiť účinné uplatňovanie pravidiel hospodárskej súťaže, pričom prináša rýchlejšie riešenie obáv týkajúcich sa hospodárskej súťaže, ktoré identifikovala Komisia, namiesto toho, aby sa postupovalo formálnym konštatovaním porušenia.¹⁰ Na rozdiel od rozhodnutí prijatých podľa článku 7 nariadenia (ktorých cieľom je ukončiť zistené porušenie) je teda Komisia v rámci konania upraveného článkom 9 nariadenia oslobodená od povinnosti zistiť a kvalifikovať porušenie a jej úloha sa obmedzuje na preskúmanie a prípadné prijatie záväzkov navrhnutých dotknutými podnikmi s ohľadom na obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže, ktoré identifikovala vo svojom predbežnom posúdení, a s ohľadom na ciele, ktoré sleduje.¹¹

39. Po druhé je potrebné poznamenať, že Komisia disponuje v rámci prijímania záväzkov na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003 širokou mierou voľnej úvahy, keďže má vykonať analýzu budúceho vývoja, ktorá si vyžaduje zohľadnenie viacerých ekonomických faktorov, na účely posúdenia primeranosti záväzkov navrhovaných dotknutým podnikom.¹² Vzhľadom na obavy Komisie vyjadrené v jej predbežnom posúdení je preto primeraným kritériom, či sú záväzky

⁸ Problematika týkajúca sa intenzity súdneho preskúmania rozhodnutí prijatých na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003 z hľadiska zásady proporcionality nie je predmetom týchto cielených návrhov.

⁹ Tieto návrhy tiež uvádzajú v bodoch 88 až 97 niekoľko pripomienok k výkladu pojmu „zjavne nesprávne posúdenie“, o ktorom sa diskutovalo na pojednávaní a ktoré je podstatou prvej časti tretieho odvolacieho dôvodu.

¹⁰ Pozri rozsudok z 29. júna 2010, Komisia/Alrosa (C-441/07 P, ďalej len „rozsudok Alrosa“, EU:C:2010:377, bod 35).

¹¹ Pozri rozsudok Alrosa (bod 41).

¹² Pozri rozsudok Alrosa (bod 94).

dostatočne spôsobilé adekvátne reagovať na tieto obavy bez toho, aby bola Komisia povinná sama hľadať riešenia, ktoré by boli menej prísne alebo miernejšie v porovnaní so záväzkami, ktoré jej boli ponúknuté.¹³

40. Po tretie, pokiaľ ide o povahu a rozsah súdneho preskúmania v tejto oblasti, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že skutočnosť, že Komisia disponuje určitou mierou voľnej úvahy v ekonomickej oblasti pri uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže, a najmä článku 9 nariadenia č. 1/2003, odôvodňuje, že preskúmanie rozhodnutia Komisie o záväzkoch súdom Únie sa obmedzuje na overenie *neexistencie zjavne nesprávneho posúdenia*.¹⁴ Z toho vyplýva, že súd Únie v rámci preskúmania takýchto zložitých hospodárskych situácií nemôže nahradiť ekonomické posúdenie Komisie svojim vlastným posúdením predložením svojho vlastného posúdenia komplexných hospodárskych okolností.¹⁵

41. Ako však Súdny dvor opakovane rozhodol, v oblastiach, v ktorých dochádza ku komplexným hospodárskym posúdeniam, ako je právo hospodárskej súťaže, miera voľnej úvahy, ktorou disponuje Komisia, neznamená, že súd Únie sa musí zdržať preskúmania výkladu hospodárskych údajov, ktorý táto inštitúcia vykonala.¹⁶ Podľa zásad stanovených v judikatúre Súdneho dvora musí totiž súd Únie najmä nielen preskúmať vecnú presnosť predložených dôkazov, ich spoľahlivosť a súladnosť, ale aj preskúmať, či tieto dôkazy predstavujú súhrn podstatných údajov, ktoré musia byť zohľadnené pri posúdení komplexnej situácie, a či sú spôsobilé opodstatniť závery, ktoré z nich boli vyvodené.¹⁷

42. Z toho vyplýva, že súdne preskúmanie rozhodnutí prijatých Komisiou podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003 je teda založené na tom, že súd Únie preskúma dostatočnú povahu záväzkov s cieľom primerane reagovať na obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže identifikované Komisiou, pričom sa zohľadnia okolnosti prejednávanej veci, teda závažnosť obáv týkajúcich sa hospodárskej súťaže, ich rozsah a záujem tretích osôb.¹⁸

43. Po štvrté a nakoniec treba poukázať na to, že judikatúra Súdneho dvora v tejto oblasti je relatívne obmedzená¹⁹ a týka sa najmä analýzy primeranosti a dostatočnosti záväzkov, najmä z hľadiska zásady proporcionality,²⁰ ako aj zohľadnenia a ochrany záujmov tretích strán pri prijímaní záväzkov Komisiou.²¹

¹³ Pozri rozsudky Alrosa (bod 61).

¹⁴ Pozri rozsudok Alrosa (bod 42) a analogicky rozsudok z 13. júla 2023, Komisia/CK Telecoms UK Investments (C-376/20 P, EU:C:2023:561, bod 124).

¹⁵ Pozri rozsudky Alrosa (body 60 a 67); z 11. septembra 2014, CB/Komisia (C-67/13 P, EU:C:2014:2204, bod 46), a analogicky v oblasti koncentrácií rozsudok z 10. júla 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod 145).

¹⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. júla 2023, Komisia/CK Telecoms UK Investments (C-376/20 P, EU:C:2023:561, bod 126), a z 10. júla 2014 Telefónica a Telefónica de España/Komisia (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 54, ako aj citovanú judikatúru).

¹⁷ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. júla 2014 Telefónica a Telefónica de España/Komisia (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, bod 54); zo 6. novembra 2012, Otis a i. (C-199/11, EU:C:2012:684, bod 59), a z 8. decembra 2011, Chalkor/Komisia (C-386/10 P, EU:C:2011:815, bod 54).

¹⁸ Pozri rozsudky Alrosa (body 60 až 67) a z 9. decembra 2020, Groupe Canal +/Komisia (C-132/19 P, ďalej len „rozsudok Canal +“, EU:C:2020:1007, body 121 a 122).

¹⁹ Doteraz bolo súdom Únie predložených iba päť vecí, pričom všetky boli založené na žalobách tretích osôb proti rozhodnutiam prijatým Komisiou. Pozri v tomto zmysle rozsudky Alrosa, Canal +, ako aj rozsudky zo 6. februára 2014, CEEES a Asociación de Gestores de Estaciones de Servicio/Komisia (T-342/11, EU:T:2014:60); z 15. septembra 2016, Morningstar/Komisia (T-76/14, ďalej len „rozsudok Morningstar“, EU:T:2016:481), a z 2. februára 2022, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo/Komisia (Zamietnutie sťažnosti) (T-399/19, EU:T:2022:44).

²⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok Alrosa (body 60 až 67).

²¹ Pozri rozsudok Canal + (body 121 a 122).

B. O vzťahu zásady energetickej solidarity uvedenej v článku 194 ZFEÚ s rozhodnutím prijatým podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003 (tretia časť prvého odvolacieho dôvodu a druhý odvolací dôvod)

44. Tak treťou časťou svojho prvého odvolacieho dôvodu, ako aj druhým odvolacím dôvodom, ktoré treba preskúmať spoločne, odvolateľka vytyka Všeobecnému súdu, že sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri preskúmaní posúdenia Komisie týkajúceho sa primeranosti záväzkov, keď nezohľadnil ciele sledované článkom 194 ZFEÚ, najmä vrátane zásady energetickej solidarity.

45. Podľa odvolateľky Všeobecný súd, podobne ako Komisia, vykonal nesprávny výklad článku 194 ZFEÚ, ktorý je v rozpore s výkladom, ktorý podal Súdny dvor v rozsudku z 15. júla 2021, Nemecko/Poľsko (C-848/19 P, ďalej len „rozsudok Nemecko/Poľsko, EU:C:2021:598), a ktorý by zbavil toto ustanovenie akéhokoľvek potrebného účinku, pokiaľ ide o činnosť Komisie smerujúcu k dosiahnutiu cieľov práva hospodárskej súťaže v širšom zmysle, ako aj cieľov súvisiacich s riadnym fungovaním trhu Únie s energiou.

46. V tomto kontexte treba preskúmať, či sa Všeobecný súd vyššie uvedeným postupom nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, ako to navrhuje odvolateľka. Skôr než zaujmem stanovisko k analýze uskutočnenej Všeobecným súdom, považujem za užitočné uviesť niekoľko úvodných poznámok týkajúcich sa článku 194 ZFEÚ, ako aj vzájomného vzťahu tohto ustanovenia s analýzou hospodárskej súťaže, ktorú má Komisia vykonať v rámci článku 9 nariadenia č. 1/2003.

1. O zásade energetickej solidarity a jej vzájomného pôsobenia s právom hospodárskej súťaže

47. Na úvod treba pripomenúť, že podľa článku 7 ZFEÚ je Únia povinná zabezpečovať vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele a podriaďujúc sa zásade prenesenia právomocí.

48. Po prvé, pokiaľ ide o článok 194 ZFEÚ, treba uviesť, že toto ustanovenie v odseku 1 vymenúva hlavné ciele sledované energetickou politikou Únie, vrátane cieľa energetickej solidarity.²² V tejto súvislosti z rozsudku Nemecko/Poľsko vyplýva, že zásada energetickej solidarity je základom a zahŕňa všetky ciele vymenované v článku 194 ods. 1 písm. a) až d) ZFEÚ, ktoré sa energetická politika Únie snaží dosiahnuť tým, že ich spája a zosúladzuje ich²³ a že akty prijaté inštitúciami Únie, vrátane Komisie na základe tejto politiky, sa majú vykladať a ich zákonnosť posudzovať z hľadiska zásady energetickej solidarity.²⁴

49. V tomto rozsudku Súdny dvor v bode 69 tiež spresnil, že táto zásada „musí byť zohľadnená inštitúciami Únie, ako aj členskými štátmi v rámci vytvorenia alebo fungovania vnútorného trhu, a najmä trhu so zemným plynom, pričom musia dbať na zaručenie bezpečnosti dodávok energie v Únii, čo znamená nielen čeliť núdzovým situáciám, ak k nim dôjde, ale aj prijať opatrenia na predchádzanie krízovým situáciám. Na tento účel [by bolo] potrebné posúdiť existenciu rizík pre energetické záujmy členských štátov a Únie, a to najmä pokiaľ ide o bezpečnosť dodávok energie“.

²² Medzi tieto ciele patria najmä ciele, ktorých cieľom je zaručiť bezpečnosť dodávok energie v Únii a cieľ podporovať prepojenie energetických sietí.

²³ Rozsudok Nemecko/Poľsko (body 43 a 47).

²⁴ Rozsudok Nemecko/Poľsko (bod 44).

50. Po druhé z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že ciele sledované inými ustanoveniami ZFEÚ sa musia, ak si to okolnosti vyžadujú, zohľadniť v rámci uplatňovania článkov 101 a 102 ZFEÚ. Analýza hospodárskej súťaže tak ukladá povinnosť zohľadniť kontext a preskúmať účinky pri posúdení obmedzenia hospodárskej súťaže s prihliadnutím na skutočné podmienky fungovania trhu s prihliadnutím na všetky relevantné okolnosti v tejto súvislosti.²⁵

51. Po tretie, pokiaľ ide o konanie podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003, nemožno vylúčiť, že Komisia bude musieť pri predbežnom posúdení, ak si to okolnosti danej veci vyžadujú, zohľadniť ciele sledované podľa iných ustanovení Zmluvy o FEÚ, aby najmä dospela k predbežnému záveru, že nedošlo k porušeniu pravidiel hospodárskej súťaže.²⁶

52. V rámci prejednávanej veci má Súdny dvor potvrdiť, či je to tak aj v prípade, keď nejde o konštatovanie problematického správania z hľadiska práva hospodárskej súťaže, ale o preskúmanie záväzkov Komisiou a spôsobu, akým sa úvahy, ktoré nesúvisia s právom hospodárskej súťaže, ako v prejednávanej veci, zásady a ciele sledované článkom 194 ZFEÚ, majú zohľadniť v rámci analýzy Komisie vedúcej k prijímaniu záväzkov podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003.

2. O zohľadnení článku 194 ZFEÚ v rámci rozhodnutia prijatého na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003

53. V prvom rade treba poznamenať, že pokiaľ ide o súdne preskúmanie záväzkov, Všeobecný súd sa riadil *klasickým* modelom posúdenia, ktorý vyplýva z judikatúry Súdneho dvora, ako je opísaná v bodoch 40 až 42 vyššie, pričom v bode 420 napadnutého rozsudku pripomenul, že úlohou Komisie (a *a fortiori* úlohou súdu Únie v rámci preskúmania zjavne nesprávneho posúdenia) je dbať na to, aby záväzky boli *dostatočné* na to, aby *primerane* reagovali na identifikované obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže, pričom sa zohľadnia okolnosti prejednávanej veci, konkrétne závažnosť týchto obáv, ich rozsah a záujem tretích osôb.²⁷

54. V druhom rade, hoci Všeobecný súd v bode 420 napadnutého rozsudku výslovne neodkazuje na zásadu energetickej bezpečnosti pri analýze záväzkov prijatých skupinou Gazprom, Všeobecný súd výslovne uviedol, že záväzky prijaté v nadväznosti na konanie založené na článku 9 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 „nemôžu dospieť k výsledku, ktorý by bol v rozpore s osobitnými ustanoveniami Zmlúv“²⁸. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd na jednej strane konštatoval, že diskrečná právomoc Komisie je obmedzená povinnosťou konať v súlade s ustanoveniami Zmluvy o FEÚ a všeobecnými zásadami práva Únie, a na druhej strane uznal právomoc Komisie overiť, či záväzky ako také neporušujú iné ustanovenia Zmluvy, vrátane článku 194 ods. 1 ZFEÚ.

55. V treťom rade treba konštatovať, že Všeobecný súd v bode 422 napadnutého rozsudku konštatoval, že vzhľadom na to, že Komisia sa domnievala, že záväzky prijaté skupinou Gazprom boli vzhľadom na zistené obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže dostatočné a primerané, Komisia

²⁵ Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. júla 2023, Meta Platforms a i. (Všeobecné podmienky používania sociálnej siete) (C-252/21, EU:C:2023:537, bod 47 a citovanú judikatúru); z 21. februára 1973, Europemballage a Continental Can/Komisia (6/72, EU:C:1973:22, bod 24), a návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs vo veciach Albany (C-67/96, C-115/97 a C-219/97, EU:C:1999:28, bod 179).

²⁶ Pozri v tomto zmysle rozsudok Canal + (body 46 až 54.)

²⁷ V tejto súvislosti Všeobecný súd odkazuje najmä na body 40 a 41 rozsudku Alrosa a na bod 45 rozsudku Morningstar.

²⁸ Všeobecný súd najprv v bode 418 napadnutého rozsudku pripomenul, že „podľa článku 7 ZFEÚ Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele a podriaďujúc sa zásade prenesenia právomocí. Medzi tieto ciele patria ciele uvedené v článku 194 ods. 1 ZFEÚ, konkrétne najmä cieľ zabezpečiť bezpečnosť dodávok energie v Únii a cieľ podporovať prepojenie energetických sietí“.

„nebola povinná na účely zohľadnenia cieľov energetickej politiky Únie podrobnejšie vyšetrovať postupy skupiny Gazprom ani od nej požadovať obmedzujúcejšie záväzky“. Tento súd tak v prejednávanej veci dospel k záveru, že „prípadné zohľadnenie týchto cieľov pri uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže Únie nemôže byť dôvodom na to, aby boli Komisii uložené také pozitívne povinnosti“.

56. S týmto stanoviskom súhlasím.

57. Okolnosť, že diskrečná právomoc Komisie je obmedzená jej povinnosťou konať v súlade s ustanoveniami Zmlúv, sa totiž v podstate prejavuje povinnosťou, ktorú má táto inštitúcia v prípade, že koná v rámci konania stanoveného v článku 9 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, a to overiť, či záväzky, ktoré zamýšľa prijať a o ktorých sa domnieva, že môžu primerane reagovať na obavy Komisie týkajúce sa hospodárskej súťaže, nemôžu ohroziť iné ustanovenia Zmluvy o FEÚ, vrátane článku 194 ZFEÚ v tomto prípade.

58. Z toho vyplýva, že Komisia nemohla prijať záväzky, ktoré by mohli viesť k porušeniu článku 194 ZFEÚ, a tým ohroziť ciele zásady energetickej solidarity alebo bezpečnosť dodávok energie v Únii, bez ohľadu na skutočnosť, že tieto záväzky by mohli reagovať na obavy Komisie týkajúce sa hospodárskej súťaže na dotknutom trhu.²⁹ To však neznamená, že by Komisia, ktorá koná ako regulátor hospodárskej súťaže v rámci konania stanoveného v nariadení č. 1/2003, mala právomoc ukladať povinnosti nezávislé od povinností zameraných na odstránenie problémov hospodárskej súťaže zistených počas jej prešetrovania (a ktoré by boli odôvodnené inými politikami ako politikami práva hospodárskej súťaže) a presahujúce rámec týchto povinností tým, že by na tomto základe požadovala obmedzujúcejšie záväzky.

59. Všeobecný súd sa teda nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v bode 422 napadnutého rozsudku odmietol považovať uplatnenie zásady energetickej solidarity zo strany Komisie za rovnocenné s uložením pozitívnych povinností pripísateľných Komisii, ktoré presahujú rámec výhrad vznesených voči skupine Gazprom, alebo k uloženiu obmedzujúcejších povinností.

60. V tejto súvislosti treba uviesť, že tým, že odvolateľka tak v rámci svojho odvolania, ako aj na pojednávaní priznala, že zásada energetickej solidarity by sa nemala stotožňovať s ukladaním pozitívnych povinností presahujúcich právomoci Komisie v oblasti politiky hospodárskej súťaže, zrejme nespochybňuje stanovisko, ktoré Všeobecný súd zaujal v bode 422 napadnutého rozsudku. Hoci odvolateľka upozorňuje na skutočnosť, že tak Komisia, ako aj Všeobecný súd nezohľadnili zásadu energetickej solidarity uvedenú v článku 194 ods. 1 ZFEÚ, jasne neuvádza, akým spôsobom sporné rozhodnutie alebo napadnutý rozsudok porušuje špecifické ciele energetickej politiky Únie, ani ako záväzky porušujú toto ustanovenie alebo sú ako také v rozpore so zásadou energetickej bezpečnosti. Táto časť sa totiž obmedzuje na pripomenutie významu tejto zásady a konštatovanie, že Komisia a Všeobecný súd boli povinné zohľadniť ju pri preskúmaní záväzkov prijatých skupinou Gazprom bez toho, aby boli schopné stanoviť analytický rámec a presný výklad, ktorý mala Komisia zohľadniť, a ako mohla dospieť k inému záveru ako Komisia alebo Všeobecný súd.

²⁹ To isté platí v opačnom prípade, keďže záväzok, ktorý by bol v súlade so zásadou energetickej bezpečnosti, ale ktorý by dostatočne a primerane nereagoval na obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže, by zjavne nemohol byť prijatý Komisiou v rámci konania podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003.

61. Všeobecný súd tiež v bodoch 423 a 424 napadnutého rozsudku bez toho, aby sa dopustil nesprávneho právneho posúdenia, rozhodol, že sporné rozhodnutie a tieto záväzky nebránia tomu, aby inštitúcie Únie alebo členské štáty konali inými prostriedkami s cieľom reagovať na problémy identifikované odvolateľkou.³⁰ Nič totiž nebráni tomu, aby inštitúcie Únie alebo vnútroštátne regulačné orgány, ktoré majú navyše v oblasti energetickej politiky paralelné právomoci s právomocami Komisie, a ktoré sú preto zo svojej podstaty vhodnejšie na to, aby zasiahli s cieľom zmeniť a doplniť predpisy v tomto sektore alebo v prípade potreby zabezpečili dodržiavanie osobitných predpisov v oblasti energetiky.³¹

62. V štvrtom a poslednom rade v rozsahu, v akom odvolateľka tvrdí, že Všeobecný súd nesankcionoval Komisiu za nedostatočné odôvodnenie sporného rozhodnutia, pokiaľ ide o otázku jeho súladu s článkom 194 ods. 1 ZFEÚ, treba túto výhradu tiež zamietnuť. V rozpore s tvrdením odvolateľky teda skutočnosť, že táto inštitúcia výslovne neodkázala na článok 194 ZFEÚ a na ciele sledované týmto ustanovením, nemožno vykladať ako odmietnutie alebo nezohľadnenie odvetvia energetiky z jej strany. Ako správne uviedol Všeobecný súd v bode 427 napadnutého rozsudku, od Komisie nemožno očakávať systematické vysvetlenie dôvodov, pre ktoré je napadnuté rozhodnutie v súlade so všetkými osobitnými ustanoveniami Zmlúv, ktoré síce nepredstavujú právny základ dotknutého aktu, ale prípadne súvisia so skutkovým a právnym kontextom tohto aktu.

63. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhujem zamietnuť tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu, ako aj druhý odvolací dôvod ako nedôvodné.

C. O procesnom prístupe k OV v rámci konania stanoveného v článku 9 nariadenia č. 1/2003

64. Druhá problematika, ktorou sa treba zaoberať na žiadosť Súdneho dvora v rámci týchto cielených návrhov, sa týka procesného prístupu k OV v rámci konania upraveného v článku 9 nariadenia č. 1/2003 vzhľadom na konštatovania Všeobecného súdu v tejto súvislosti, ktoré treba stručne pripomenúť.

1. O prístupe Všeobecného súdu

65. Na úvod treba pripomenúť, že v prejednávanej veci Komisia pôvodne začala konanie podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ z dôvodu údajného porušenia posledného uvedeného článku zo strany skupiny Gazprom na trhoch s plynom v strednej a východnej Európe, čo predpokladalo zaslanie OV.³² V prejednávanej veci zaslanie tohto oznámenia viedlo Gazprom k tomu, že Komisii navrhol záväzky na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003. Treba tiež uviesť, že konečné záväzky schválené sporným rozhodnutím neobsahovali nijaký odkaz na výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal, hoci boli pôvodne uvedené v OV, pričom od týchto výhrad Komisia v priebehu konania upustila z dôvodu, že sa jej predbežné obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže nepotvrdili.³³

³⁰ V tomto zmysle pozri aj odôvodnenie 13 nariadenia č. 1/2003.

³¹ V tejto súvislosti treba uviesť, že na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES z 13. júla 2009 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom, ktorou sa zrušuje smernica 2003/55/ES (Ú. v. EÚ L 211, 2009, s. 94), sa vnútroštátnym orgánom udelili osobitné právomoci na podporu a zabezpečenie riadneho fungovania vnútorného trhu so zemným plynom. Okrem toho, ako uviedol Všeobecný súd v bode 424 napadnutého rozsudku, cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/692 zo 17. apríla 2019, ktorou sa mení smernica 2009/73 (Ú. v. EÚ L 117, 2019, s. 1), je podľa odôvodnenia 3 predovšetkým riešiť prekážky brániace dokončeniu vnútorného trhu so zemným plynom, ktoré vyplývajú z neuplatňovania pravidiel trhu Únie na prepravne plynovody do tretích krajín a z nich pred prijatím tejto smernice.

³² Pozri body 6 až 13 napadnutého rozsudku.

³³ Pozri bod 138 sporného rozhodnutia.

66. V rámci žaloby podanej na Všeobecný súd žalobkyňa podporovaná Poľskou republikou vytýkala Komisii, že upustila od výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal a v dôsledku toho, že neexistovali záväzky týkajúce sa týchto výhrad.³⁴ Títo účastníci konania sa okrem toho domnievali, že v rozpore s prístupom Komisie bola Komisia povinná odôvodniť neexistenciu záväzku (záväzkov), ktoré by reagovali na výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal.

67. Hoci Všeobecný súd zamietol žalobu odvolateľky týkajúcu sa dôvodnosti upustenia od pôvodných výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal a neexistencie záväzku (záväzkov) týkajúceho (týkajúcich) sa týchto výhrad, pričom rozhodol, že Komisia sa v tomto ohľade nedopustila zjavne nesprávneho posúdenia, konštatoval, v bode 83 napadnutého rozsudku, že „za okolností prejednávaného prípadu a najmä vzhľadom na neexistenciu prepracovaného predbežného posúdenia Komisii – v rozpore s tým, čo tvrdí – z článku 9 nariadenia č. 1/2003 vyplývala povinnosť odôvodniť neexistenciu záväzku, ktorý by riešil výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal“³⁵. V bode 85 napadnutého rozsudku však Všeobecný súd konštatoval, že Komisia si splnila svoju povinnosť odôvodnenia, keď v bode 138 sporného rozhodnutia uviedla dôvody, pre ktoré neuložila záväzok, ktorý by riešil výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal.

68. Komisia, ktorá spochybňuje výklad Všeobecného súdu v tomto bode, však tvrdí, že pochybenie, ktorého sa dopustil Všeobecný súd, nemôže viesť k zrušeniu napadnutého rozsudku, a to ani čiastočnému, keďže tento rozsudok sa dotýka len dôvodov tohto rozsudku, pričom jeho výrok je založený na iných právnych úvahách. V dôsledku toho je prípadne potrebné pristúpiť len k nahradeniu odôvodnenia v primeranom rozsahu.

2. O všeobecných pravidlách upravujúcich procesný prístup k OV v rámci nariadenia č. 1/2003

69. V prvom rade treba pripomenúť, že OV predstavuje formálnu etapu vyšetrovania Komisie týkajúceho sa údajných porušení pravidiel Únie v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré predchádza prijatiu rozhodnutia, ktorým sa konštatuje existencia porušenia týchto pravidiel. V rámci správneho konania stanoveného nariadením č. 1/2003 spočíva OV v úkone procesnej a prípravnej povahy, ktorý vymedzuje predmet správneho konania začatého Komisiou, ktorým Komisia písomne informuje dotknutý podnik o výhradách vznesených voči nemu.³⁶

70. Ako predbežná fáza konania zaslanie OV nijako neprejudikuje výsledok vyšetrovania vedeného Komisiou. Pre OV je teda charakteristické, že je predbežné a môže podliehať zmenám, ktoré Komisia uskutoční vo svojom neskoršom posúdení na základe pripomienok, ktoré jej v odpovedi predložili zúčastnené osoby, a na základe ostatných skutkových zistení. Z toho vyplýva, že Komisia nie je viazaná skutkovými ani právnymi posúdeniami uvedenými v OV, a preto je úplne oprávnená upustiť od určitých výhrad, ktoré už preto z podstaty veci už nemôžu byť predmetom súdneho konania.³⁷

³⁴ Táto výhrada sa opakuje v rámci tretieho odvolacieho dôvodu, v ktorom odvolateľka, ktorú v konaní stále podporuje Poľská republika, tvrdí, že upustenie od uvedených výhrad prispelo k existencii zjavne nesprávneho posúdenia zo strany Komisie, ktoré nebolo Všeobecným súdom sankcionované.

³⁵ Všeobecný súd okrem toho rozhodol, že toto pochybenie „sa skutočne týkalo výroku tohto rozhodnutia vzhľadom na to, že aj keď sa článok 1, ktorým sa konečné záväzky vyhlasujú za záväzné, nevzťahoval na tieto výhrady, vzťahoval sa na ne článok 2, v ktorom sa konštatuje, že už nie je opodstatnené, aby Komisia konala vo veci AT.39816“.

³⁶ Pozri oznámenie Komisie o osvedčených postupoch vedenia konania podľa článkov 101 a 102 ZFEÚ (Ú. v. EÚ C 308, 2011, s. 6, ďalej len „osvedčené postupy“), najmä bod 81.

³⁷ Pozri rozsudky z 10. júla 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod), a z 28. januára 2021, Qualcomm a Qualcomm Europe/Komisnia (C-466/19 P, EU:C:2021:76, bod 66).

71. Treba tiež zdôrazniť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora od prijatia rozsudku IBM/Komisia³⁸ nemožno OV vzhľadom na jeho povahu a právne účinky považovať za rozhodnutie v zmysle článku 263 ZFEÚ, proti ktorému možno podať žalobu o neplatnosť.³⁹ Z tejto judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že len akty, ktoré s konečnou platnosťou predstavujú stanovisko inštitúcie podľa tohto postupu, s výnimkou predbežných opatrení, ktorých cieľom je pripraviť konečné rozhodnutie, predstavujú akty alebo rozhodnutia, proti ktorým možno podať žalobu o neplatnosť, pričom len konečné akty sú spôsobilé vyvolať záväzné právne účinky, ktoré môžu ovplyvniť záujmy podnikov dotknutých týmto prešetrovaním.⁴⁰

72. Pokiaľ ide v druhom rade o práva účastníkov správneho konania vedeného Komisiou v rámci uplatnenia článku 102 ZFEÚ, treba uviesť, že hoci je Komisia povinná rešpektovať práva tretích osôb, toto konanie sa týka predovšetkým podniku, voči ktorému bolo vedené vyšetrovanie, pričom tento podnik je navyše jediným adresátom OV [a neskôr konečného rozhodnutia]. OV tak predstavuje základnú procesnú záruku, ktorej cieľom je informovať túto stranu o výhodách voči nej, aby mohla uplatniť svoje právo na obhajobu.⁴¹

73. Hoci sa teda musí zaslať dodatočné VN, ak Komisia zamýšľa potvrdiť nové výhrady, ktoré neboli uvedené v pôvodnom OV, s cieľom zaručiť a chrániť právo dotknutého podniku na obhajobu tým, že mu umožní formálne odpovedať na nové predložené dôkazy,⁴² takáto povinnosť neexistuje v opačnej situácii, keď Komisia zamýšľa upustiť od jednej alebo viacerých výhrad.⁴³ Okrem toho nie je nevyhnutné, aby Komisia vo svojom konečnom rozhodnutí odôvodnila upustenie od výhrad uvedených v pôvodnom OV.⁴⁴

3. O procesnom prístupe k OV v rámci konania stanoveného v článku 9 nariadenia č. 1/2003

74. Pokiaľ ide o konanie o záväzkoch, článok 9 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 stanovuje, že záväzky ponúknuté stranami musia byť takej povahy, aby reagovali na obavy uvedené v *predbežnom posúdení* vykonanom Komisiou.

³⁸ Rozsudok z 11. novembra 1981, IBM/Komisia (60/81, EU:C:1981:264).

³⁹ Pozri rozsudok z 11. novembra 1981, IBM/Komisia (60/81, EU:C:1981:264, body 10 až 12).

⁴⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. novembra 1981, IBM/Komisia (60/81, EU:C:1981:264, bod 10).

⁴¹ V tejto súvislosti treba uviesť, že keď normotvorca Únie definoval právo byť vypočutý, vedome zaviedol v článku 27 nariadenia č. 1/2003, ako aj v článkoch 10 a 15 nariadenia č. 773/2004 odstupňovanie medzi rôznymi osobami, ktoré môžu byť nejakým spôsobom zapojené do konania o uplatnení práva hospodárskej súťaže. Práva účastníkov správneho konania (tiež označovaných ako „dotknuté strany“) sú širšie ako práva tretích strán, ktoré majú síce záujem na výsledku konania, no nebudú adresátmi rozhodnutia, ktoré má Komisia prijať. Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Komisia/Alrosa (C-441/07 P, EU:C:2009:555, bod 173).

⁴² V zásade to platí aj v prípade, keď Komisia zamýšľa podstatne zmeniť dôkazy o vytýkaných porušeníach. Pozri v tomto zmysle osvedčené postupy, body 109 a 110.

⁴³ Takáto povinnosť totiž nevyplýva ani z nariadenia č. 1/2003, ani z osvedčených postupov, a už vôbec nie z judikatúry Súdneho dvora v tejto oblasti.

⁴⁴ Pozri rozsudky zo 7. januára 2004, Aalborg Portland a i./Komisia (C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P a C-219/00 P, EU:C:2004:6, body 192 a 193), a z 28. januára 2021, Qualcomm a Qualcomm Europe/Komisia (C-466/19 P, EU:C:2021:76, bod 66).

75. V tejto veci Všeobecný súd v bode 79 napadnutého rozsudku konštatoval, že v prejednávanej veci OV slúžilo ako predbežné posúdenie⁴⁵ a v bode 83 tohto rozsudku konštatoval, že vzhľadom na neexistenciu prepracovaného predbežného posúdenia potvrdzujúceho upustenie od výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal článok 9 ods. 1 nariadenia č. 1/2003 ukladal Komisii povinnosť odôvodniť neexistenciu záväzkov týkajúcich sa týchto výhrad.⁴⁶

76. Hoci totiž článok 9 nariadenia č. 1/2003 stanovuje súvislosť medzi *záväzkami* a *predbežným posúdením* vykonaným Komisiou, keďže tieto záväzky majú reagovať na obavy uvedené v tomto posúdení, nič to nemení na tom, že prístup zastávaný Všeobecným súdom sa zdá byť ťažko zlučiteľný tak so znením nariadenia č. 1/2003⁴⁷, ako aj s judikatúrou Súdneho dvora týkajúcou sa práva byť vypočutý pripomenutou v bode 73 vyššie.

77. Uložiť Komisii povinnosť spočívajúcu v tom, že od doručenia OV do prijatia konečného rozhodnutia zašle adresátovi rozhodnutia o záväzkoch dodatočný dokument, svedčí, ako tvrdí Komisia, o prehnanom formalizme, ak jediným obsahom tohto dokumentu bola informácia, že Komisia upustila od akejkoľvek výhrady. Okrem toho, že takýto postup nie je nevyhnutný na zabezpečenie procesných práv dotknutého podniku, nie je pre tento podnik relevantný.⁴⁸ Iný výklad článku 9 nariadenia č. 1/2003 by tiež spochybnil kvalifikáciu OV ako prípravného dokumentu, ktorý je svojou povahou dočasný a mohol by za určitých okolností spôsobiť neplatnosť konania o záväzkoch, ako to sám Všeobecný súd uznal v bodoch 81 a 82 napadnutého rozsudku.⁴⁹

78. Okrem toho z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa práva byť vypočutý, pripomenutej v bodoch 72 a 73 vyššie, vyplýva, že dodatočné odôvodnenie dôvodov, pre ktoré Komisia v konečnom dôsledku nezachovala v konečnom rozhodnutí časť svojich predchádzajúcich výhrad vyjadrených v OV, sa nevyžaduje. Povinnosť odôvodnenia, ktorú má Komisia, pokiaľ ide o rozhodnutia prijaté na základe článku 9 nariadenia č. 1/2003, totiž ukladá len tejto inštitúcii povinnosť jasne a jednoznačne uviesť skutkové okolnosti a právne úvahy, ktoré ju viedli ku konštatovaniu, že záväzky boli dostatočné na to, aby reagovali na obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže vznesené na konci správneho konania ukončeného prijatím jej konečného rozhodnutia, pričom táto inštitúcia nie je povinná vysvetliť prípadné rozdiely v porovnaní s jej predbežnými posúdeniami, ktoré uviedla v OV.⁵⁰

⁴⁵ V tejto súvislosti treba poznamenať, že hoci článok 9 nariadenia č. 1/2003 nespresňuje formálne a vecné požiadavky, ktoré musí spĺňať *predbežné posúdenie*, z bodu 121 osvedčených postupov vyplýva, že tento dokument musí sumarizovať hlavné skutočnosti prípadu a identifikovať problémy v hospodárskej súťaži, ktoré oprávňujú rozhodnutie vyžadujúce ukončenie porušovania. Okrem toho bod 123 osvedčených postupov spresňuje, že OV môže v určitých prípadoch slúžiť ako predbežné zhodnotenie, ak obsahuje zhrnutie najdôležitejších skutočností, ako aj posúdenie určených problémov v oblasti hospodárskej súťaže.

⁴⁶ To platí bez ohľadu na skutočnosť, že Všeobecný súd v bodoch 81 a 82 napadnutého rozsudku pripomenul, že OV je predbežným a prípravným dokumentom, ako aj dôsledky, ktoré z toho vyplývajú, vzhľadom na judikatúru týkajúcu sa práva byť vypočutý, alebo vzhľadom na povinnosť odôvodnenia.

⁴⁷ Žiadne ustanovenie nariadenia č. 1/2003 totiž nestanovuje prepracovanie *predbežného posúdenia* vykonaného Komisiou, keď sa rozhodne upustiť od výhrady, pričom samotný výraz „*prepracované predbežné posúdenie*“ sa nenachádza ani v tomto nariadení, ani v nariadení č. 773/2004.

⁴⁸ Táto spoločnosť totiž nemá žiadny záujem na spochybnení takéhoto postupu.

⁴⁹ Všeobecný súd v bode 81 napadnutého rozsudku správne uvádza, že požiadavky súvisiace s dodržiavaním zásady proporcionality nemôžu znamenať, že na všetky obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže uvedené v predbežnom posúdení – a to aj v prípade, ak má také posúdenie podobu OV – sa nevyhnutne musí reagovať v záväzkoch ponúknutých dotknutými podnikmi.

⁵⁰ Pozri v tomto zmysle rozsudky Morningstar (body 100 a 101), a z 28. januára 2021, Qualcomm a Qualcomm Europe/Komisia (C-466/19 P, EU:C:2021:76, bod 66), pokiaľ ide konkrétne o povinnosť odôvodnenia v rámci postupu podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003.

79. Treba tiež poznamenať, že neexistencia tak prepracovaného predbežného posúdenia, ako aj odôvodnenia upustenia od výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal a neexistencia záväzkov týkajúcich sa týchto výhrad, nemôže mať vplyv na práva tretích osôb.⁵¹

80. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že v rámci správneho konania, ktoré viedlo k vydaniu napadnutého rozhodnutia, možno kvalifikovať ako „dotknutú osobu“ v zmysle nariadenia č. 1/2003 len skupinu Gazprom, pričom všetky ostatné subjekty, vrátane odvolateľky, majú len procesné práva, ktoré sú menej rozsiahle ako práva „dotknutej tretej strany“⁵². Ako totiž pripomenul Všeobecný súd v bode 78 napadnutého rozsudku, jediným adresátom *predbežného posúdenia* uvedeného v článku 9 nariadenia č. 1/2003 (či už vo forme OV alebo iného dokumentu) je podnik, ktorý je predmetom vyšetrovania Komisie, a toto posúdenie slúži ako základ pre posúdenie, či je vhodné ponúknuť primerané záväzky na riešenie problémov v oblasti hospodárskej súťaže, ktoré Komisia vyjadрила a umožniť jej presnejšie vymedzenie týchto záväzkov.⁵³ Okrem toho, ako správne uviedol Všeobecný súd v bode 137 napadnutého rozsudku, žiadne ustanovenie nariadení č. 1/2003 alebo 773/2004 neukladá Komisii povinnosť formálne informovať dotknuté tretie strany, ak počas konania upustí od niektorých výhrad voči dotknutému podniku.

81. Treba tiež konštatovať, že pokiaľ ide o správne konanie, ktoré viedlo k prijatiu sporného rozhodnutia, Komisia oznámila nedôvernú verziu OV odvolateľke, ktorá bola okrem iného vypočutá ako dotknutá strana v rámci postupu testu trhu stanoveného v článku 27 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, pričom tento test predstavuje predbežnú podmienku na to, aby Komisia mohla rozhodnutím vyhlásiť takéto záväzky za záväzné.⁵⁴ Odvolateľka okrem toho napadla sporné rozhodnutie na základe článku 263 ZFEÚ, a to aj pokiaľ ide o upustenie od výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal a neexistenciu záväzkov, ktoré sa ich týkajú.⁵⁵

82. Okolnosť, že OV bolo v prejednávanej veci *predbežným posúdením* v zmysle článku 9 nariadenia č. 1/2003, nemôže spochybníť predchádzajúce zistenia. Žiadne ustanovenie tohto nariadenia ani jeho výklad Súdny dvorom totiž neodôvodňuje rozdielne zaobchádzanie s OV podľa toho, či toto OV slúži ako základ pre rozhodnutie prijaté na základe jeho článku 7 alebo článku 9 uvedeného nariadenia.⁵⁶

83. Bez ohľadu na tieto úvahy nič nebráni Komisii, ak to považuje za potrebné vzhľadom na osobitné okolnosti veci, uviesť dôvody, pre ktoré sa rozhodla upustiť od výhrady a odôvodniť neexistenciu záväzkov týkajúcich sa tejto výhrady, ako to táto inštitúcia urobila v bodoch 184 a 185 sporného rozhodnutia. Hoci takáto povinnosť výslovne nevyplýva ani z nariadení č. 1/2003

⁵¹ V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že prístup presadzovaný v bode 83 napadnutého rozsudku sa nezdá byť odôvodnený úvahami súvisiacimi s ochranou práv tretích osôb.

⁵² Pozri rozsudok Alrosa (bod 91) a návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Komisia/Alrosa (C-441/07 P, EU:C:2009:555, body 172 až 175).

⁵³ Pozri bod 122 osvedčených postupov.

⁵⁴ V tejto súvislosti treba uviesť, že v tlačovom komuniké pripojenému k oznámeniu o teste trhu, ktoré Komisia uverejnila v Úradnom vestníku Európskej únie v súlade s článkom 27 ods. 4 nariadenia č. 1/2003, Komisia oznámila svoj zámer neprihliadať na výhrady týkajúce sa plynovodu Jamal vzhľadom na skutočnosti vyplývajúce z vyšetrovania, ktoré jej boli doručené po zaslaní OV.

⁵⁵ Ako bolo spresnené v bode 27 vyššie, súbežne so správnym konaním, ktoré začala Komisia a ktoré viedlo k prijatiu sporného rozhodnutia, odvolateľka tiež využila možnosť, ktorú mala na základe článku 5 nariadenia č. 773/2004, podať sťažnosť týkajúcu sa najmä tvrdení o zneužití zo strany skupiny Gazprom spojených s poľským úsekom plynovodu Jamal.

⁵⁶ Ako vyplýva z bodov 69 až 73 vyššie, Komisia nie je povinná v rámci konania vedeného na základe článku 7 nariadenia č. 1/2003 odôvodniť rozdiely existujúce medzi OV a rozhodnutím konštatujúcim porušenie, ktorým sa končí správne konanie, a najmä odôvodniť upustenie od výhrad pôvodne uvedených v OV, ktoré však neboli do tohto OV zahrnuté.

alebo 773/2004, ani z judikatúry Súdneho dvora v danej oblasti, jedine zásada riadnej správy vecí verejných, ako uviedla Komisia na pojednávaní, by mohla odôvodniť takýto prístup vzhľadom na osobitosti každej veci.⁵⁷

84. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba konštatovať, že prístup, ktorý zastáva Všeobecný súd v bode 83 napadnutého rozsudku, podľa ktorého bola Komisia povinná zmeniť rozsah OV, ktoré slúži ako predbežné posúdenie pred prijatím konečného rozhodnutia (vrátane prípadu upustenia od výhrady), alebo prípadne odôvodniť upustenie od výhrad, ktoré v ňom neboli uvedené, je nesprávny.

85. V tejto súvislosti treba pripomenúť, že ak odôvodnenie rozhodnutia Všeobecného súdu vykazuje porušenie práva Únie, ale jeho výroková časť sa napriek tomu zdá byť dôvodná z iných právnych dôvodov, nemá takéto porušenie za následok zrušenie tohto rozhodnutia a je potrebné nahradiť odôvodnenie v prípade, ak sú splnené určité podmienky.⁵⁸ V tomto zmysle je potrebné uviesť, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora je návrh na nahradenie odôvodnenia prípustný, ak predstavuje obranu proti dôvodu uvedenému odvolateľkou.⁵⁹ V prejednávanej veci v rámci tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľka tvrdí, že upustenie od výhrad týkajúcich sa plynovodu Jamal prispelo k existencii zjavne nesprávneho posúdenia zo strany Komisie, ktoré Všeobecný súd nesankcionoval, takže medzi týmto odvolacím dôvodom a návrhom Komisie na nahradenie odôvodnenia existuje dostatočná súvislosť, ktorú treba v prejednávanej veci akceptovať.

86. Nakoniec je potrebné uviesť, že súdne preskúmanie zamerané na posúdenie toho, či Komisia správne uznala záväzky ako zodpovedajúce obavám, ktoré vyjadrila, musí zohľadniť obavy Komisie, ktoré stále pretrvávajú v čase prijatia rozhodnutia, ktorým sa končí konanie, a nie obavy, od ktorých mohla upustiť po vypočutí dotknutého podniku a po tom, ako sa oboznámila s jeho stanoviskom v tomto ohľade⁶⁰. Z toho vyplýva, že na rozdiel od tvrdenia odvolateľky obavy týkajúce sa hospodárskej súťaže, ako sú uvedené v OV, nemôžu byť použité ako kritérium preskúmania zákonnosti rozhodnutia Komisie (vrátane rozhodnutia podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003). Ako bolo vysvetlené v bodoch 69 až 73 vyššie, prijatie iného výkladu v tom zmysle, že Komisia je viazaná svojimi predbežnými obavami vyjadrenými v OV, by bolo v rozpore s právom adresáta byť vypočutý, najmä so samotným účelom článku 9 nariadenia č. 1/2003.

87. Veľkú časť argumentácie, ktorú odvolateľka uvádza na podporu prvých dvoch častí prvého odvolacieho dôvodu, ako aj jej tretieho odvolacieho dôvodu, ktoré vychádzajú z nesprávneho predpokladu, že primeranosť záväzkov ponúknutých skupinou Gazprom by sa mala posudzovať z hľadiska obáv týkajúcich sa hospodárskej súťaže, ktoré Komisia identifikovala v OV, treba teda zamietnuť.

⁵⁷ Komisia na pojednávaní tvrdila, že vzhľadom na to, že ju však dotknuté strany vyzvali, aby sa vyjadrila k neexistencii záväzku týkajúceho sa plynovodu Jamal, v súlade so zásadami riadnej správy vecí verejných a transparentnosti uviedla aj dôvody, pre ktoré sa jej predbežné obavy nepotvrdili.

⁵⁸ Pozri rozsudok z 18. januára 2024, Jenkinson/Komisia a i. (C-46/22 P, EU:C:2024:50 P, bod 264 a tam citovaná judikatúra).

⁵⁹ Pozri v tomto zmysle rozsudky z 27. marca 2019, Canadian Solar Emea a i./Komisia (C-236/17 P, EU:C:2019:258, bod 159), a z 9. novembra 2017, TV2/Danmark/Komisia C-649/15 P, EU:C:2017:835, bod 61 a citovaná judikatúra).

⁶⁰ Stručne povedané, napadnutým aktom je rozhodnutie prijaté na základe článku 9 ods. 1 nariadenia č. 1/2003, a nie OV.

D. O preskúmaní existencie zjavne nesprávneho posúdenia Všeobecným súdom (prvá časť tretieho odvolacieho dôvodu)

88. V prvej časti svojho tretieho odvolacieho dôvodu odvolateľka tvrdí, že neexistencia celkovej analýzy primeranosti záväzkov zo strany Všeobecného súdu vedie k nesprávnemu výkladu pojmu „zjavne nesprávne posúdenie“. Podľa nej Všeobecný súd nevykonal celkové preskúmanie na jednej strane všetkých okolností prejednávanej veci a osobitne rôznych záväzkov a výhrad, ktoré boli voči nim vznesené, nezávisle od individuálnej analýzy každého z nich, a na druhej strane kumulatívneho účinku všetkých nezrovnalostí (alebo pochybení, ktoré nie sú zjavné), ktoré Všeobecný súd sám identifikoval v rámci svojho súdneho preskúmania primeranosti záväzkov.

89. Po prvé treba pripomenúť, že je úlohou žalobcu, ktorý sa domáha zrušenia rozhodnutia prijatého Komisiou podľa článku 9 nariadenia č. 1/2003, preukázať, že Komisia sa dopustila zjavne nesprávneho posúdenia.⁶¹ Hoci odvolateľka len abstraktne tvrdí, že celková analýza by viedla k inému výsledku, než ten, ku ktorému dospel Všeobecný súd, v skutočnosti to nijako nepreukazuje a predovšetkým nepreukazuje existenciu zjavne nesprávneho posúdenia zo strany Všeobecného súdu.⁶²

90. V druhom rade treba poukázať na to, že na rozdiel od toho, čo tvrdí odvolateľka, ani zo sporného rozhodnutia, ani z napadnutého rozsudku nevyplýva, že by Komisia alebo Všeobecný súd upustili od vykonania celkovej analýzy záväzkov prijatých skupinou Gazprom.

91. Na úvod treba uviesť, že pokiaľ ide o Komisiu, jej celkový prístup k preskúmaniu záväzkov ilustrujú odôvodnenia 160 až 164 sporného rozhodnutia. V tejto súvislosti treba ďalej spresniť, že voľba tejto inštitúcie podrobne opísať proporcionalitu každého záväzku vo vzťahu k obavám, ktoré identifikovala, nespochybňuje jej celkový prístup. Vzhľadom na viaceré protisúťažné postupy konštatované Komisiou a komplexnú a technickú povahu dotknutých trhov totiž Komisii nemožno vytýkať, že sa usilovala napraviť protisúťažnú stratégiu skupiny Gazprom postupne pomocou opatrení, ktoré riešili konkrétne každý z týchto postupov, čím uvedenú stratégiu znefunkčnila.⁶³ To neznamená, že Komisia týmto postupom upustila od vykonania celkovej analýzy.

92. To isté platí aj pre Všeobecný súd, keďže z bodov 195 až 202 a 310 až 319 napadnutého rozsudku vyplýva, že Všeobecný súd vykonal celkové posúdenie tak cenových záväzkov, ako aj záväzkov týkajúcich sa územných obmedzení. Pokiaľ ide konkrétne o záväzky týkajúce sa odberných miest (ktoré sú súčasťou záväzkov týkajúcich sa územných obmedzení), treba konštatovať, že Všeobecný súd po tom, čo v bodoch 322 až 397 napadnutého rozsudku zamietol výhrady uvedené odvolateľkou, spoločnosťou Overgas, Litovskou republikou a Poľskou republikou, pokiaľ ide o ich účinnosť a proporcionalitu, v bode 398 napadnutého rozsudku rozhodol, že tieto výhrady *ani ako celok* nevedli k záveru, že došlo k zjavnému pochybeniu.

93. Na rozdiel od kritiky vyjadrenej odvolateľkou, ktorá tvrdí, že Všeobecný súd sa nesprávne domnieval, že výsledok celkovej analýzy sa nemôže líšiť od výsledku vyplývajúceho z analýzy každej z výhrad posudzovaných jednotlivo, prístup Všeobecného súdu neobsahuje nesprávne právne posúdenie.

⁶¹ Pozri rozsudok z 28. januára 2021, Qualcomm a Qualcomm Europe/Komisia (C-466/19 P, EU:C:2021:76, bod 107).

⁶² Javí sa totiž, že pod zámienukou existencie zjavne nesprávneho posúdenia, je v skutočnosti cieľom niektorých argumentov uvedených odvolateľkou dosiahnuť opätovné preskúmanie skutkových okolností.

⁶³ Pozri v tomto zmysle bod 309 napadnutého rozsudku.

94. Keďže totiž Všeobecný súd na základe individuálneho a podrobného posúdenia každej z výhrad uvádzaných účastníkmi konania nezistil žiadne nesprávne posúdenie Komisie a potvrdil primeranosť záväzkov vo vzťahu k obavám z narušenia hospodárskej súťaže, ktoré Komisia identifikovala, celkové posúdenie týchto záväzkov nemôže viesť k odlišnému výsledku ako ich individuálna analýza a už vôbec nie k zisteniu zjavne nesprávneho posúdenia. Z toho vyplýva, že zjavne nesprávne posúdenie by mohlo existovať len vtedy, ak by Všeobecný súd konštatoval neprimeranosť aspoň jedného zo záväzkov prijatých Komisiou, takže by mohol spochybníť aj iné záväzky, ak by sa preukázala ich vzájomná súvislosť. V prejednávanej veci však nejde o takýto prípad.

95. V treťom rade treba zamietnuť tvrdenie odvolateľky, podľa ktorého sa Všeobecný súd tým, že nezohľadnil kumulatívny účinok všetkých pochybení, ktoré Všeobecný súd zistil pri posúdení záväzkov, dopustil nesprávneho právneho posúdenia pri výklade pojmu „zjavne nesprávne posúdenie“.

96. V tejto súvislosti treba uviesť, že Všeobecný súd v rámci svojej analýzy primeranosti záväzkov týkajúcich sa odberných miest totiž zistil určité nezrovnalosti, ktorými je poznačené posúdenie týchto záväzkov Komisiou, avšak bez toho, aby sa domnieval, že tieto okolnosti by mohli mať akýkoľvek vplyv na účinnosť uvedených záväzkov. Treba konštatovať, že kritické úvahy týkajúce sa posúdenia Komisie uvedené najmä v bodoch 295, 358 a 362 sporného rozhodnutia sa týkajú skôr metodologického prístupu, ktorý Komisia zvolila v rámci svojej analýzy, než nedostatočnosti záväzkov.

97. Treba tiež pripomenúť, že zjavne nesprávne posúdenie znamená, ako vyplýva z jeho názvu, že nedošlo k žiadnej nezrovnalosti alebo opomenutiu zo strany Komisie, ale k pochybeniu, ktoré by mohlo dosiahnuť určitý prah závažnosti spôsobilý spochybníť dôvodnosť analýzy, ktorú Komisia vykonala, a v dôsledku toho aj samotnú zákonnosť rozhodnutia, ktoré prijala. Z toho vyplýva, že preskúmanie zjavne nesprávneho posúdenia teda nesmeruje k tomu, aby analýza Komisie neobsahovala žiadne nezrovnalosti, keďže jej bola priznaná určitá miera voľnej úvahy, ak sa neprekročí zjavná prahová hodnota.⁶⁴

98. V každom prípade, keďže Všeobecný súd konštatoval, že tieto nezrovnalosti nespochybňujú primeranosť záväzkov alebo zákonnosť sporného rozhodnutia, nemožno mu vytýkať, že nekonštatoval zjavne nesprávne posúdenie. Preto na rozdiel od toho, čo tvrdia Orlen a Overgas, neexistuje žiadna skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné konštatovať, že by súhrn menších chýb vyústil do zjavne nesprávneho posúdenia.

99. Vzhľadom na vyššie uvedené zastávam názor, že Všeobecný súd správne dospel k záveru, že v tejto súvislosti nedošlo k zjavnému pochybeniu.

VII. Návrh

100. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor zamietol tretiu časť prvého odvolacieho dôvodu, druhý odvolací dôvod a prvú časť tretieho odvolacieho dôvodu ako nedôvodné.

⁶⁴ Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Poiares Maduro vo veci Arcelor Atlantique et Lorraine a i. (C-127/07, EU:C:2008:292, bod 37).